

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nucleus Casuum Conscientiæ Sive Brevis Notitia Eorum
quæ scitu vel necessaria, vel valde vtilia sunt
Confessarijs in primo ingressu ad audiendas Confessiones**

Agostini, Giuseppe

Coloniae Agripp., 1644

De Impedim. Matrim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41767

lis copula. Dicitur verò consummatum, post talem copulam in vase legitimo completam, saltem per viri seminationem.

5. Dixi initiò Matrimonium debere esse inter legitimas personas, seu non legitimè impeditas: quod maximè adverti debet in hac materia, non solum ut licitè, sed etiam ut validè Matrimonium contrahatur: sunt enim aliqua, quæ faciunt ipsum vel illicitum, vel etiam invalidum, de quibus iam dicam.

Impedimenta.

6. **I**mpedimenta ergo, cum quibus non potest contrahi Matrimonium, sunt duplicis generis: alia sunt impediencia tantum, alia impediencia, & dirimentia. Prima sunt illa, cum quibus non potest licitè contrahi Matrimonium inter fideles: si tamen contrahatur; tenet, & est verum Matrimonium. Secunda sunt illa, cum quibus non potest licitè, nec validè contrahi Matrimonium: ita ut, si contrahatur; committatur peccatum, & Matrimonium re ipsa sit nullum.

Non

Non Dirimentia.

7 **P**Rioris generis sunt quinque in genere, nempe Votum, Interdictum, Sponsalia, Catechismus, & Crimen. Primo ergo sunt omnia vota simplicia Castitatis, & Religionis (exceptis votis simplicibus Societatis IESV) & idem esset, si quis voueret se non ducturum vxorem, aut suscepturum ordines sacros, in eo casu, in quo tale votum teneret. Quare si quis cum voto Castitatis, aut Religionis duceret vxorem; peccaret, & consummando Matrimonium peccaret: quia adhuc potest implere suum votum ingrediendo Religionem per spatium duorum mensium post contractum Matrimonium. Item si vouit castitatem tantum, non potest petere debitum, licet possit reddere. Si tamen vouit Religionem, post consummatum Matrimonium; potest petere debitum. Mortua autem vxore semper remanet prædictum impedimentum in ordine ad aliam.

8. Secundum impedimentum est Interdictum, seu prohibitio: si enim aliquis
 sic

fit interdictus per Ecclesiam, ne talē tempore nubat; peccat, si nubat, sed tenet Matrimonium. Cū verò in quibusdam anni temporibus interdicitur nuptiæ; intelligitur de solemnitate nuptiarum tantum. Item ad hoc impedimentum reduci potest illud solemnis pœnitentiæ: nam, durante tali tempore, prohibentur pœnitenti nuptiæ: sed nunc tales pœnitentiæ non sunt in usu.

9 Tertium impedimentum est Sponsalia. Si quis enim contraxit sponsalia cum aliqua; ante quàm solvantur talia sponsalia, non potest contrahere cum alia: etiamsi hæc secunda non sit consanguinea suæ primæ sponsæ: nam si esset consanguinea, posset esse impedimentum dirimens, vt infra dicemus.

10 Quartum impedimentum est Catechismus: nam qui est susceptor in Catechismo tantum, & non in Baptismo, aut Confirmatione; contrahit eandem cognationem imperfectè, quæ contrahitur in illis Sacramentis: sed non est impedimentum dirimens, vt in illis, vt dicitur infra. Aliqui putant hoc impedimentum fuisse sublatum per Tridentinum.

tinuum.

tinum. Dicitur autem, Susceptor in Catechismo tantum, is, qui tenet baptizandum, & respondet in illis ceremonijs, quæ antecedunt Baptismum tantum, quæ significantur nomine Catechismi.

II Vltimum impedimentum est Crimen, quod est multiplex: quo crimine posito, non potest homo ducere uxorem vllam, etiam mortua sua uxore, si illam habeat: Primum Crimen est incestus cum consanguinea suæ coniugis, vel etiam sua, vt aliqui volunt, vsque ad quartum gradum: licet aliqui velint vsque ad secundum tantum post Tridentinum. Secundum est iniustum vxoricidium. Tertium est raptus alienæ sponsæ, vel vxoris. Quartum est cum quis est susceptor proprij filij in Baptismo, vel confirmatione malo animo, vt contrahat cognationem cum vxore sua. Quintum est Sacerdotis occisio declarata per Iudices. Vltimum est, si quis monialem acceperit in vxorem. Ad hæc impedimenta criminum potest Episcopus dispensare, & aliqui putant non obligare sub mortali, imo fuisse per consuetudinem abrogata, quod est probabile.

Dirimentia.

12 **S**ecundi generis impedimenta iure antiquo sunt duodecim, contenta ijs versibus.

Error, conditio, votum, cognatio crimen.

Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas.

Si sis affinis, si forte coire nequibis.

quibus Iure nouo per Tridentinum addita sunt alia duo: nempe raptus, & absentia Parochi & duorum testium: de quibus breuiter.

Error.

13 **E**rror, quod est primum impedimentum, potest esse duplex: in substantia, & qualitate personarum: primus dirimit, non secundus: verbi gratia, si quis existimet, se ducere in vxorem talem determinatam personam, sed errore ducit aliam; non tenet Matrimonium. Si verò error esset in qualitate, quia putabat esse virginem, pulchram, diuitem, nobilem, sanam, &c. licet decipiatur, tenet Matrimonium:

G 2 tametsi

tamen si in aliquo casu possit hic error esse causa diuortij.

Conditio.

14 **I**mpedimentum conditionis est, Seruitutis : cum scilicet aliquis putabat talem liberam, & erat serua: aut esse liberum, & erat seruus ; non tenet Matrimonium : si tamen putabat esse seruam, & erat libera; valet: quia non est deterius conditionis, quam putaretur.

Votum.

15 **I**mpedimentum voti est voti solemnem, siue in Religione approbata, siue in sacris ordinibus, aut etiam vota simplicia Studentium Societatis Iesu, quæ dirimunt matrimonium, sicuti vota solemnem Castitatis : & hoc impedimentum habet annexam excommunicationem.

Cognatio.

16 **C**ognatio triplex est: carnalis, seu naturalis, & dicitur consanguinitas: spiritualis: & legitima, seu legalis.

Pri-

Prima est coniunctio multorum ex vno capite secundum Sanguinem descendē-
tium, & hæc impedit vsque ad quartum gradum inclusiue : licet in linea recta probabile sit impedire in infinitum, vel certè ad longam distantiam. Spiritualis contrahitur in Sacramento Baptismi, & Confirmationis. 1. inter ipsum baptizantem, & baptizatum. 2. inter susceptores baptizati (qui duo tantum esse possunt) cum ipso baptizato, & hæc dicitur paternitas. 3. inter hos ipsos, scilicet baptizantem & susceptores, cum matre, & patre baptizati : & hæc dicitur compaternitas : & inter hos tantum post Tridentinum valet hoc impedimentum. Si quis verò suscipiat per Procuratorem; non contrahit cognationem, neque ipse Procurator, neque contrahitur à Susceptoribus, nisi in Baptismo solemni: nec in Confirmatione, nisi à Susceptore confirmato. Demum legalis cognatio est per adoptionem perfectam : cum quis adoptat aliquem, vel aliquam in filium, vel nepotem, vel filiam, &c. quod impedimentum est. 1. inter ipsum adoptantem, & adoptatum. 2. inter ipsum

G 3

adop-

adoptantem, & filios adoptati, vsque ad quartum gradum, 3. inter ipsum adoptatum, & omnes filios adoptantis, saltem legitimos simul, & naturales, dū sunt sub patria potestate. 4. inter adoptatum, & vxorem adoptantis. 5. inter adoptantem, & vxorem adoptati.

17 Ad dignoscendos gradus consanguinitatis hæ regulæ tradi solent, secundum ius canonicū, quod seruatur in materia Matrimonij. Prima pro linea rectam descendentiū, quàm ascendentiū, quot personæ sunt in linea, vna dempta, tot sunt gradus. Sic pater, & filius sunt in primo gradu: auus & nepos in secūdo: & sic de ceteris: in quo nulla est difficultas.

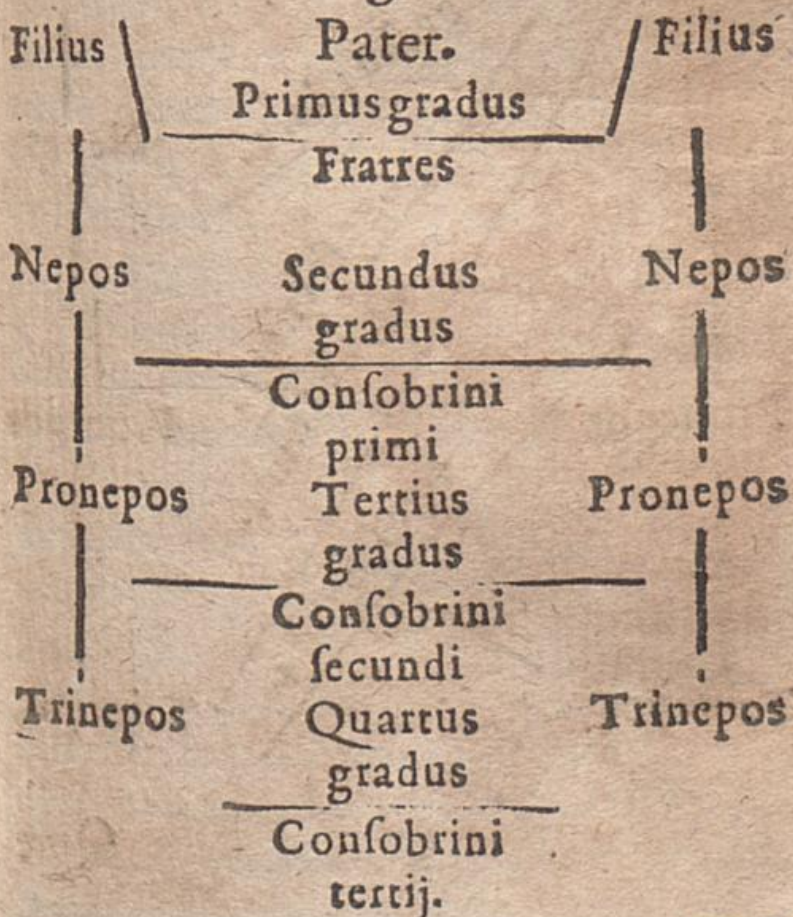
18 Secūda regula pro linea collateralī in distātia æquali, quādo scilicet vtraque persona distat æqualiter à cōmuni proximo stipite, quoto gradu distant à cōmuni stipite, eodem distant inter se. Sic duo fratres sunt in primo gradu. Duo consobrini primi sunt in secundo, &c. Tertia pro linea collateralī in distātia inæquali, eo gradu distant personæ inter se, quoto gradu remotior persona distat à cōmuni stipite. Sic filius fratris distat
à pa-

à patruo, seu à fratre sui patris in secundo gradu. Semper enim habetur ratio maioris distantiae, ut constat in sequentibus tabellis pertinentibus ad secundam, & tertiam regulam. Eadem autem ratio est de maribus, & foeminis, licet exempla ponantur in maribus.

PRO SECUNDA

Regula.

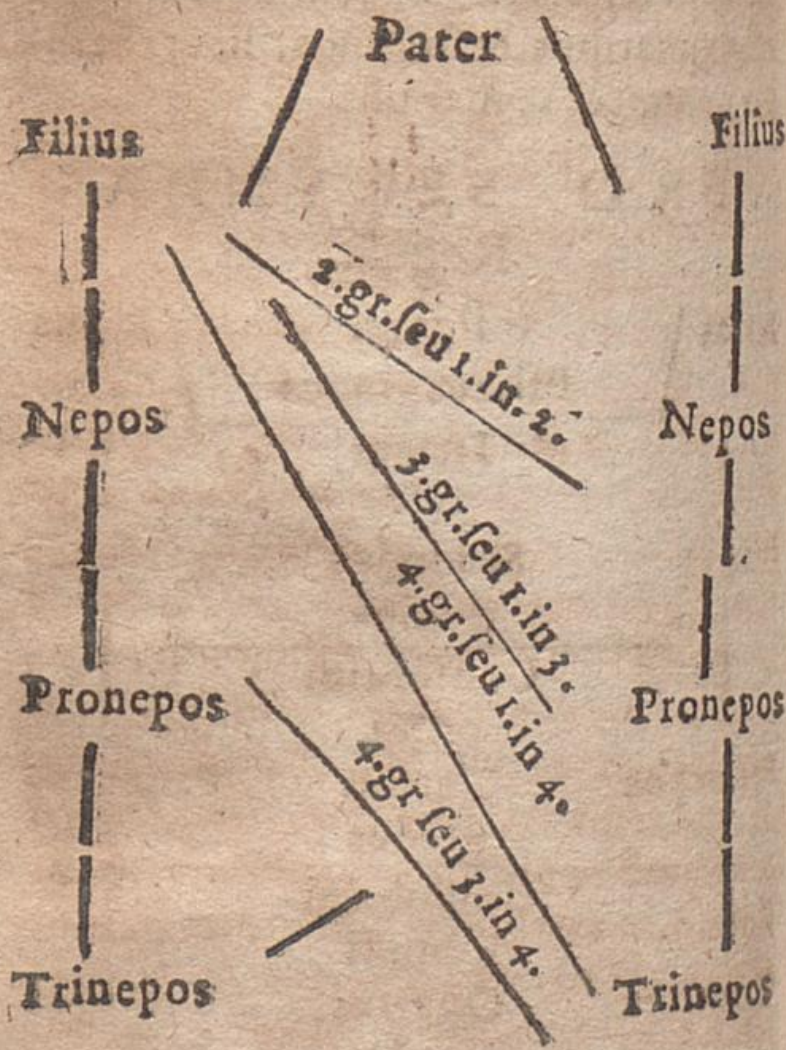

G 4

PRO

PRO TERTIA
Regula.

Qua

19 Quæ verò sit differentia in computandis his gradibus inter ius ciuile, & canonicum, & alia huc pertinentia; legi potest Sanchez de Matrim. lib. 7. disp. 51. Filluc. tom. 1. tract. 10. cap. 5. Præterea aduertendum est, quòd in petendis dispensationibus, non satis est dicere duos esse coniunctos in secundo, vel tertio gradu consanguinitatis: nec item sufficere, si dicatur in secundo gradu inæquali, vel tertio inæquali; sed necesse esse exprimere determinatè inæqualitatem: an scilicet sit patruus cū nepte, an pronepte: & similiter an sit amitæ cum nepote, filio fratris, an cum pronepote, &c. Alioquin dispensatio erit subreptitia: quam inæqualitatem solent communiter exprimere his vocabulis, v. g. primus in secundo, primus in tertio, &c. item secundus in tertio, tertius in quarto, &c. vel certè ponere distinctè ipsam arborè consanguinitatis, vt facile constet gradus & eius inæqualitas. A persona autem remotiori à communi stipite sumitur gradus remotior: à propinquiori autem, cum qua debet iniri Matrimonium, sumitur gradus propinquior, facta com-

G 5   putatio-

putatione ab eodem communi stipite,
vt colligi potest ex superiori tabella.

Crimen.

20 **I**mpedimentum Criminis est quadruplex. Primum est, cum adulter promittit adulteræ, se eam ducturum in uxorem, mortuo eius viro: si talis promissio acceptetur, siue ante, siue post adulterium commissum ante mortem sui viri. Secundus casus est, cum vir, & fœmina conueniunt ad occidendum coniugem hoc animo, vt inter se contrahant, & de facto occidunt, etiam nullo præmissio adulterio. Tertius casus est cum vnus coniugum occidit alterum, animo contrahendi Matrimonium, etiam altero nesciente: dummodo intercedat adulterium cognitum ab ipsis adulteris. Vltimus casus est, cum aliquis, post Matrimonium ratum cum aliqua, contrahit cum alia aliud Matrimonium, & consummat illud, sciente hac secunda uxore: tunc enim, etiam mortuâ prima uxore, non potest cum hac secunda contrahere. Quæ omnia vera sunt, si Matrimonia prima fuerint.

fuerint vera Matrimonia, & non solum existimata.

Cultus Disparitas.

21 **I**mpedimentum disparitatis cultus est inter fidelem baptizatum, & infidelem, seu non baptizatum: non autem si infidelis sit solum hæreticus, aut hæretica. Si tamen infidelitas contingat post contractum Matrimonium; non dissoluitur Matrimonium. Item si vxor, & vir infideles conuertantur ad Fidem; remanent in suo Matrimonio, si illud fuit contractum sine impedimento aliquo contra ius naturæ, licet fuerit contractum cum aliquo impedimento iuris canonici tantum: si verò alter coniugum conuertatur ad Fidem, altero remanente in sua infidelitate; si hic secundus consentit habitare cum primo, sine iniuria Creatoris, remanet Matrimonium; sin minus, dissoluitur, & coniux fidelis potest iterum nubere cum fidelis: & hoc ordinariè contingit, si vxor infidelis non vult conuertri ad Fidem.

Vis.

22 **I**mpedimentum Vis, seu coactionis, est, cum alter coniugum per violentiam, aut per metum cadentem in constantem virum cōtraxit: etiamsi interius habuerit consensum: si tamen postea consensit copulæ carnali affectu maritali, valet Matrimonium. Similiter si liberè consentiat Matrimonio, & cesset metus. Vbi adnotandum est, quòd hic merus debet esse iniustè incussus, & ad finem cōtrahendi Matrimonii. Vnde valet Matrimonii, si aliquis damnatus ad mortem, vel ad triremes, vt vitet hæc mala, ducit aliquam in vxorem, quia Princeps non vult aliter illum liberare.

Ordo.

23 **I**mpedimentum Ordinis est post Ordines sacros susceptos, etiam solum Subdiaconatum: talis enim non potest, nec licitè, nec validè contrahere: & si contrahat, est excommunicatus, si verò vxoratus suscipiat Ordines sacros: verè est ordinatus: quia ille status non impedit validã Ordinum susceptionem: licet

licet peccet, si id faciat non secundum
Sacros Canones.

Ligamen.

24 **I**mpedimentum Ligaminis cōsur-
git ex Matrimonio rato, etiam
non consummato: si enim aliquis post
Matrimonium ratum cum vna adhuc
viuente, contrahat cum alia, non tenet
hoc secundum Matrimonium: & multo
minus teneret, si primum Matrimo-
nium fuisset etiam consummatum.

25 Si quis probabiliter, & prudenter
existimaret vxorem suam esse mortuā:
illa tamen viuente, cōtraheret cum alia;
non teneret Matrimonium, licet pro-
pter bonam fidem posset petere, & red-
dere debitum. Quod si postea sciat vxo-
rem suam viuere; debet omnino absti-
nere: si verò solum prudenter dubitet;
potest reddere, sed non petere: & si su-
perueniat vxor; debet illam accipere,
relictā secunda.

26 Si quis putans vxorem suam vi-
uere, contraheret cum alia, decipiendo
illam, etiam si reuera vxor ipsius tunc es-
set mortua; non valet Matrimonium:

G 7 quia

quia eius consensus est maritalis, sed fornicarius: postquam verò resciveris, verè esse mortuam; potest consensu maritali accedere ad secundam, & perficitur Matrimonium.

Honestas.

27 **I**mpedimentum publicæ honestatis confurgit. Primò ex sponsalibus, dummodo sponsalia sint valida. Secundò ex Matrimonio rato, & non consummato: nã in primo casu sponsus, siue adhuc viuentis, siue mortua sponsa; non potest contrahere cum consanguinea sponsæ in primo gradu tantum: neque sponsa cum consanguineo sponsi, item in primo gradu. In secundò verò casu nò potest ducere consanguineas suæ sponsæ usque ad quartum gradum inclusivè, etiam mortua sua sponsa & idem dicendum est de sponsa respectu sponsi.

Affinitas.

28 **A**ffinitas est cõiunctio plurimum inter se, orta ex copula carnali, siue licita, siue illicita, dũmodo sit perfecta, & naturalis inter virũ, & fœminã.
& ha-

& habet gradus, sicuti consanguinitas. Itaque vir per Matrimonium ratum, & consummatum contrahit affinitatem cum omnibus consanguineis suæ vxoris vsque ad quartum gradum, & nullam ex illis potest secundo ducere, mortua sua vxore, absque dispensatione: non autem contrahit affinitatem dirimentem, aut impediendam cum affinis suæ vxoris: nam affinitas non parit affinitatem. Vnde mortua sua vxore, potest contrahere cum quacumque affine suæ vxoris, nisi sit aliud impedimentum; & similiter dicendum est, de vxore respectu sui viri; contrahit enim affinitatem, cum omnibus consanguineis sui viri, non tamen cum affinis illorum.

29 Quando affinitas oritur ex copula illicita; non excedit hoc impedimentum secundum gradum affinitatis; itaque; qui habuit copulam illicitam cum aliqua; non potest ducere aliquam illius consanguineam, vsque ad secundum gradum, inclusiuè tantum; cum verò hoc impedimentum sequitur post contractum, & consummatum Matrimonium,

impe-

impedit solum peritionem debiti respectu eius, qui peccauit.

30 Gradus affinitatis hac regula dignoscuntur; videlicet, in quoto gradu consanguinitatis est foemina cum suis consanguineis; in eodem gradu affinitatis est eius maritus cum iisdem consanguineis; v.g. Berta est in primo gradu consanguinitatis cum sua sorore, aut matre; in primo item gradu affinitatis erit eius maritus cum eadem sorore, & matre; & sic de ceteris. Similiter in quoto gradu consanguinitatis est vir cum suis consanguineis; in eodem gradu affinitatis erit eius vxor cum iisdem consanguineis.

Impotentia.

31 **I**mpedimentum impotentiae est, si persona contrahens antecedenter ad Matrimonium non sit apta ad generationem, non propter sterilitatem, sed ex carentia, & improportione instrumentorum necessariorum ad talem generationem; siue haec carentia sit merè à natura, siue ab arte, siue à morbo; dummodò sit perpetua, & non possit per artem

artem tolli, vel simpliciter, vel saltem sine periculo vitæ; quando autem est dubia; solet per leges expectari trienniū ad talem impotentiam probandam. Vbi aduertendum est, quòd contingere potest interdum, vt impotentia sit respectu vnus, & non respectu alterius personæ; & tunc poterit esse Matrimonium cum illa, aut illo, in ordine ad quem non est impotentia, non tamen in ordine ad quem est impotentia.

Raptus.

32 **H**Æc impedimenta sunt de iure antiquo Concilium autem Tridentinum addidit alia duo. Primum est raptus; si enim aliquis rapit fœminam è domo sua, vel parentum, illis inuitis, vel etiam ipsa sola inuita (nisi esset publica meretrix) & si raptus fiat causa Matrimonij ineundi; dum durat raptus, non potest illam ducere in vxorem, nisi illam constituat in loco libero; & tunc, si illa velit consentire, tenet Matrimonium; hic tamen raptor esset excommunicatus, & infamis, & tenetur dotare raptam, siue contrahat cum illa, siue non.

Te-

Testes.

33 **A**lterum impedimētum est Absentia Parochi, & duorum testium: non enim valet Matrimonium, nisi contrahatur coram Parocho, aut alio ex eius licentia, & duobus testibus. Potuit autem hoc facere Ecclesia, non quia possit mutare substantialia Sacramentorum, sed quia, cum hoc Sacramentum consistat in quodam contractu politico, possit autem Ecclesia à suis subditis exigere aliquas condiciones ad valorem huius, vel illius contractus, alioqui futuri inualidi; sic voluit ad valorem huius cōtractus requiri præsentiam Parochi, & testium, quibus absentibus non perficitur hic contractus, & consequenter non tenet Matrimonium, in quantum Sacramentum: quod fundatur in vero, & valido contractu. Sicuti si posset Ecclesia facere, vt aqua maris, verbi gratia, non esset vera aqua; tunc non posset fieri Baptismus cum aqua maris.

Ali-

Aliqua notabilia circa Matrimonium.

34 **P**ossent hic numerari alia veluti impedimenta, quæ tamen potius sunt defectus aliqui pertinentes ad valorem, vel invaliditatem contractus, & communes omnibus contractibus: v.g. si quis in contractu matrimoniali apponeret conditionem, se scilicet ducturum talem in uxorem, si virgo sit, aut dives, & sub tali conditione acceptata, fuerit perfectum Matrimonium, & talis conditio non fuerit reperta; Matrimonium esset irritum; non quia error in qualitate dirimat; sed quia nõ adimpleta conditione, contractus est nullus: & sic de ceteris. Sed huiusmodi conditiones non facile permitti debent in hoc contractu, nisi fortè addatur aliqua conditio ad civilem obligationem aliquid faciendi stante substantia contractus. De qua re plura Auctores agentes de sponsalibus. De quibus infra.

35 Ad Matrimonium requiritur in fœmina ætas duodecim annorũ, & in viro quatuordecim completorũ, nisi malitia

tia suppleret ætatem, præsertim arbitrio Episcopi. Quòd si post contractum Matrimonium in tali ætate, dubitaretur de impotentia; expectanda est ætas in fœmina vsq; ad annum decimumquartum, & in viro vsque decimumoctauum completum.

36 Solemnitas nuptiarum, & benedictio, probabile est quod sit in præcepto; ita vt non possit omitti sine mortali. Aliqui tamen probabiliter putant esse veniale, dummodo non fiat ex contemptu.

37 Sponsalia differunt à Matrimonio; consistunt enim in promissione de futuro; cum scilicet alter alteri promittit se ducturum illam in vxorem, & hæc illum in virum; neque sunt necessaria ad Matrimonium, licet soleant præcedere. Possunt ergo sic describi; Sponsalia sunt promissio mutua viri, & fœminæ futuri Matrimonij inter personas legitimas &c. Ad sponsalia requiritur, & sufficit perfectus vsus rationis; & possunt perfici, vel per absolutam promissionem, vel per conditionatam, & cum iuramento, & dono aliquo, vel absque his; item cum
testi-

testibus, vel sine testibus. Et quamuis sponsalia clandestina sint valida; sunt tamen prohibita. Possunt etiam in multis casibus dissolui. De quibus plura *Sanchez de Matrim. lib. 1. Coninch disp. 21. & 23. Filliuc. tra. 10. par. 1. c. 7. & Alij.*

38 Si post contractum Matrimonium in facie Ecclesie, cum aliquo tamen impedimento dirimente ignoto contrahentibus, aliquis ex ipsis veniat in notitiam talis impedimenti; non potest petere, nec reddere debitum ante dispensationem. Quo in casu consulat doctum Confessarium de modo, quo se gerere debeat, qui conscius est impedimenti.

39 Si quis post contractum Matrimonium in facie Ecclesie, cum omnibus requisitis exterioribus, attamen cum impedimento dirimente, obtineat postea dispensationem; si impedimentum fuit occultum, & dispensatio solum in foro conscientie, non est necesse repetere premissas illas ceremonias, sed sufficit novus contrahentium consensus, signo externo expressus: si vero impedimentum publicum est, & dispensatio etiam publica pro foro externo; tunc debet

debet

debet iterum celebrari Matrimonium coram Parocho, & testibus. Legitur *Coninch disp. 24. dub. 10.*

40 Si quis contraheret Matrimonium cum aliqua, quam putat esse suam consanguineam intra quartum gradum, cum tamen reuera non sit talis, sciens consanguinitatem esse impedimentum dirimens; tale Matrimonium non est validum: non propter impedimentum consanguinitatis, quod non erat; sed quia assensus viri non potuit esse assensus maritalis, sed omnino fornicarius, qui non sufficit. Quare, cognito errore, repetendus est consensus sufficiens. *Coninch loc. cit. dub. 6.*

41 Si Confessarius occasione confessionis cognoscat poenitentem contraxisse cum impedimento dirimente, & bona fide; si prudenter putet, se nihil profecturum propter maximam rei difficultatem, si moneat poenitentem de impedimento, debet non monere, sed illum in sua bona fide relinquere: quod si speret profecturum; poterit monere. Si autem mala fide contraxit; debet omnino monere. Qua in re diligenter aduertat

Con-

Confessarius, quid sibi faciendum sit, studio adhibito.

42 Finis Matrimonij primarius est susceptio, & educatio proles. Alij etiam fines sunt domestica societas, & communicatio inter virum, & uxorem: remedium contra concupiscentiam; & significatio coniunctionis Christi, & Ecclesiæ. Ex quorum singulis finibus licet contrahere Matrimonium.

43 Tenetur uterque coniux ex iustitia reddere debitum conjugale petenti: ita ut sine causa rationabili negans omnino debitum, mortaliter peccet. Potest tamen hic, & nunc excusari coniux à reddendo debito propter aliquam grauem necessitatem, & causam, aut propter adulterium alterius; & in ijs casibus, in quibus licitè potest fieri diuortium. De quibus rebus consulat Confessarius Auctores infra citandos, cum casus occurrerit.

44 Copula conjugalis debet esse in vase naturali; alioqui erit mortale. Inordinatio autem in modo, ut si mulier sit incuba, ut vir succubus, vel si vir accedat à tergo, &c. si nullum sit periculum effu-

effu-

effusionis seminis extra vas naturale, & impediementi prolis; erit veniale, si fiat sine iusta causa. Tactus verò, & oscula ordinata ad copulam conjugalem licita sunt, dummodo sint sine prædicto periculo.

45 Accedere ad vxorem grauidam, cum graui periculo abortus, est mortale: at sine tali periculo, ad summum erit veniale. Sicuti accedere ad menstruatam cum graui periculo est mortale: at sine tali periculo ad summum est veniale.

46 Ratione temporis nunquam peius est mortale accedere ad vxorem, siue in solemnioribus diebus, siue etiam nocte præcedente communionem: quamuis tunc melius sit abstinere, citra periculum incontinentiæ, & nisi fiat ex contemptu. Seruanda est etiam loci decencia in reddendo debito. De quibus plura Sanchez lib. 9. & 10. de debito conjugali, & diuortio. Bonac. de Matrim.

quest. 4. Tolet. lib. 7. à
cap. 18.